καρέ

καρέ, το, άκλ. ουσ. [<γαλλ. carré], το καρέ. **1.** άνοιγμα του γυναικείου φορέματος στο λαιμό, συνήθως ορθογώνιο, το ντεκολτέ: «το πλούσιο στήθος της ξεχώριζε απ' το καρέ της». **2.** τρόπος γυναικείου κουρέματος που τα μαλλιά που πέφτουν πάνω στο μέτωπο έχουν εντελώς ίσιο κόψιμο: «την είδες με το καινούργιο καρέ;». **3.** κέντημα, συνήθως σε τετράγωνο σχήμα που τοποθετείται σε τραπέζι: «η μητέρα άπλωσε στο τραπέζι το καινούριο καρέ που κέντησε». **4.** το σαλόνι ή η τραπεζαρία πλοίου, στην οποία συχνάζουν μόνο αξιωματικοί: «ο δεύτερος μηχανικός ήταν στο καρέ κι έπινε το καφεδάκι του». **5α.** (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου) ομάδα από τέσσερις ή και περισσότερους παίχτες: «σε πιο καρέ παίζει ο τάδε;». **β.** η περίπτωση που ο παίχτης έχει τέσσερα ίδια φύλλα στα χέρια του: «καρέ της ντάμας || καρέ του άσου». **6.** (στη γλώσσα της αργκό) η περιοχή, ο χώρος δραστηριότητας μια ομάδας ανθρώπων με τα ίδια ενδιαφέροντα νόμιμα ή παράνομα: «από μικρός μπήκε στο καρέ της παρανομίας». (Λαϊκό τραγούδι: *ένας μάγκας στον Βοτανικό πι και φι ξηγιέται στο λεφτό, στα μπουζούκια και στα καμπαρέ και μες στο ρεμπέτικο **καρέ***). **7.** στον πλ. **τα καρέ,** (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) η μικρή και η μεγάλη περιοχή της κάθε ομάδας: «κατά το χτύπημα του κόρνερ, όλοι οι παίχτες είχαν μαζευτεί στα καρέ της ομάδας μας». (Λαϊκό τραγούδι: *σαν κούρσες τρέχουνε οι κυνηγοί στο δρόμο και μες στα ξένα τα **καρέ** σκορπάν τον τρόμο. Μα και στην άμυνα είσαι κέρβερος σωστός, να, ποιος είναι ο Παναθηναϊκός*).Υποκορ. **καρεδάκι, το** (βλ. λ.)·

- *βαθύ καρέ,* μεγάλο ντεκολτέ: «είχε τόσο βαθύ καρέ, που σχεδόν όλο το στήθος της ήταν απέξω»·

- *κάνω καρέ,* **α.** (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου) συγκεντρώνω τέσσερα όμοια φύλλα στα χέρια μου: «σ' όλη τη διάρκεια του παιχνιδιού δεν έκανα καρέ». **β.** συγκεντρώνω τέσσερις ή και περισσότερους παίχτες για να παίξουμε: «έκανα καρέ για πόκα»·

- *καρέ καρέ,* αναλυτικά, διεξοδικά: «άρχισε καρέ καρέ να ελέγχει όλη την υπόθεση». Αναφορά στο καθένα από τα τετράγωνα κομμάτια με εικόνα, από τα οποία αποτελείται το κινηματογραφικό φιλμ·

- *στρώνω (ένα) καρέ,* (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου) συγκεντρώνω τέσσερις ή και περισσότερους παίχτες για να παίξουμε: «άιντε παιδιά, ελάτε να στρώσουμε ένα καρέ»·

- *συμπληρώθηκε το καρέ,* **α.** λέγεται ειρωνικά, όταν σε μια ομάδα παρανόμων προστεθεί ακόμα ένας αναγνωρισμένος παράνομος. **β.** λέγεται με ειρωνεία ή με δυσφορία, όταν σε μια φιλική ομάδα προσκολληθεί κάποιος ανεπιθύμητος. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *τώρα μάλιστα*·

- *τους κλείσαμε στα καρέ τους,* (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) λόγω του επιθετικού μας παιχνιδιού υποχρεώσαμε τους αντιπάλους μας να αποκρούουν συνέχεια μπροστά από την εστία τους τις επιθετικές μας ενέργειες: «απ' την αρχή του παιχνιδιού τους κλείσαμε στα καρέ τους, αλλά δεν μπορέσαμε να πετύχουμε ούτε ένα γκολ»·

- *τους παίζαμε στα καρέ τους,* (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) βλ. φρ. *τους κλείσαμε στα καρέ τους*·

- *τους στριμώξαμε στα καρέ τους,* (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) βλ. φρ. *τους κλείσαμε στα καρέ τους.*

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας